

ІНТЕРАКЦІЯ СТРАТЕГІЙ ТА ТАКТИК У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Громак М. В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – викладач Попова О. В.

Призначення політичного дискурсу полягає в тому, щоб вселити адресатам – громадянам спільноти – необхідність «політично правильних» дій або оцінок. Інакше кажучи, мета політичного дискурсу – не описати, а переконати, пробудивши в адресатові наміри, дати підґрунтя для переконання і спонукати до дії.

Політичний дискурс може бути визначений як сукупність усіх мовленнєвих актів у політичних дискусіях, а також правил публічної політики, які оформилися відповідно до існуючих традицій і отримали перевірку досвідом [1]. Дослідженням політичного дискурсу присвячено роботи: Бацевича Ф. С., Дейка Т. А., Демьякова В. З., Шейгал О. І. та інших вчених.

Мовне маніпулювання політичною свідомістю у політичному дискурсі здійснюється за допомогою словесної імплікації за рахунок ідеологічності, оцінювання, модальності, рухомості семантики та прагматики слова, варіативності денотативних та конотативних значень одних і тих же мовних знаків під впливом соціальних, культурних та інших факторів.

Обраний комунікантами спосіб спілкування є результатом впливу таких конструюючих ознак політичного дискурсу, як агональність, наявність сторін, що протистоять, та присутність адресата-спостерігача, у наслідок чого виникає потреба вибору стратегій, які дозволяють з одного боку принизити статус опонента, представити його як незначного політика, який є недостойним уваги електорату, а з іншого боку, підвищити власну значущість, привернути виборців на свою сторону. При цьому спостерігаємо інтеракцію та взаємозамінюваність стратегій і тактик. Якщо комунікативна стратегія – це планування у максимально узагальненому вигляді, а комунікативна тактика – це конкретні способи реалізації стратегії [2], то реалізуючи

стратегію самопрезентації, наприклад, можна задіяти тактику критики, делегітимізації та дискредитації політичного опонента.

I don't think from my perspective that I want America to be engaged in spending that much money on still a scientific theory that has not been proven and from my perspective is more and more being put into question [3].

У даному прикладі недоцільно говорити про стратегії дискредитації чи делегітимізації опонента, адже критика діючої влади з вуст претендента на посаду Президента США Ріка Перрі (*be engaged in spending that much money on still a scientific theory that has not been proven*) реалізується як конкретна лінія поведінки для досягнення головної мети – представлення себе та своїх бачень і уподобань (*I don't think from my perspective that I want...*), тобто для реалізації стратегії самопрезентації. Вербалізація теми висловлювання за допомогою дейксиса *I*, за рахунок чого у адресата виникають ментальні асоціації саме з образом Ріка Перрі як автора слів та учасника передвиборчих перегонів, програмує когніцію реципієнта на подальше повернення та порівняння рематичного матеріалу з вже сформованим тематичним. Таким чином, образ адресанта в свідомості реципієнта набуває первинного значення, а нова інформація, яка надходить потому, буде представляти собою подальше уточнююче та оздоблююче нашарування. Тому, цілком правомірним є твердження про реалізацію саме стратегії самопрезентації у даному прикладі, коли, маніпулюючи фактами та критикуючи опонентів, Ріку Перрі вдається показати себе у кращому світлі, наголошуючи на своєму потенціалі в рамках політичної кар'єри.

Таким чином, комплекс стратегій та тактик політичного дискурсу представляє собою неподільне ціле, де адресант, керуючи власною прагматичною, когнітивною базою, ситуативними факторами екстралінгвістичного порядку, вдається, до міни тактик, що в результаті виформовують субституцію, взаємозаміщення комплексу використаних стратегій та тактик.

1. Діденко М. О. Політичний виступ як тип тексту (на матеріалі виступів англійських політичних діячів кінця 20 століття) : дис. ... канд. філол. наук. – Одеса, 2001. – 214 с.
2. Паршина О. Н. Стратегии и тактики речевого поведения современной политической элиты России : дис... доктора филол. наук : 10.02.01 / Паршина Ольга Николаевна. – Саратов, 2005. – 325 с.
3. Page of Rick Perry [Electronic resource]. – Access : <http://www.rickperry.org/>

Перекладацькі інновації : матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 15-16 березня 2013 р. / Ред.кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.В. Ємельянова та ін. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 65-67.